

REDACTIUNEA și Tipografia
Brașov, piata mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrierile nefrancate nu se
primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
I n s e r a t e
• primește la Administrație
Brașov și în următoarele
BIROURI DE ANUNȚURI:
in Viena la M. Dukes Nachf,
Mux. Augenfeld & Koenig Leder-
ner, Heinrich Schalick A. Oppel-
nik Nachf., Anton Oppelik.
in Budapesta la A. V. Golber-
ger, Esterstein Bernat, Iuliu Le-
opold (VII Erzsébet-körút).
Prețul inserțiilor: o serie
garmon pe o coloană 10 bani
pentru o publicare. Publicări
nu zice după terță și invoca-
lă. — **RECLAME** pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXII.

Telefon: Nr. 226.

Nr. 34.

Brașov, Sâmbătă 14 (27) Februarie.

1909.

GAZETA apare în fiecare 11
luni, pe 24 cor., pe sase luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
Nr. de Dumineacă 4 cor. pe 11
luni.
Pentru România și Moldova:
Pe un an 40 franci, pe sase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
Nr. de Dumineacă 8 fr. pe an.
Se prenumera la toate ofi-
cile postale din întru și din
afară și la d-nii colectori.
ADRESAMENTUL pentru Brașov:
Administrație, Piata mare
șagul Inuiului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe sase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu două săptămâni: Pe un an 24
cor., pe sase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. Un esem-
piu 10 bani. Atât abona-
mentele, cât și inserțiile
sunt să se plăti înainte.

Știrile răsboinice și exploatarea lor.

Toată discusiunea în presa europeană e predominată astăzi de știrile nelinișitoare despre un apropiat războiu în Balcani, știri ce aproape zilnic prezintă căte o nouă versiune despre atitudinea cabinetului rusesc și despre intențiunile, ce le au, și pașii, ce vesc să-i întreprindă celelalte mari puteri. Franța deși aliată cu Rusia, își dă mari silințe să impiedece izbucnirea unui războiu. Aceste nizinute, care își au motivul lor bine cunoscut, sunt firește sprijinite de Germania; până acum însă ele au rămas fără rezultat. De un timp încoace Isvolski tace și nici chiar guvernele, cu care în legătură amicabilă, ca cele din Londra și Paris, nu mai sunt lămurite despre intențiunile lui. Într-aceea Serbia merge înainte pe cărarea apucată și printr-o astă face, ca criza să devie tot mai acută. Noul guvern al concentrării și-a desfășurat programul prin graiul ministrului-președinte Novacovici și acest program se resumă în imprejurările date într-un cuvânt „războiu“. Novacovici a declarat în Scupștină, că Serbia nu poate ceda, mai bine va perii, decât să renunțe la existența ei, pe care n-o vede garantată, decât numai dacă se va face destul pretenziilor, ce le ridică Serbia și care sunt departe de a fi numai economice.

E semnificativ, că cestiușa răsboiului eventual cu Serbia este discutată cu deosebire în Budapesta cu o feroare, care nu stă în proporție cu firmitatea liniștită, ce o desfășură cercurile politice din Viena în fața evenimentelor. Pare că anume s-ar intenționa de a se face presiune asupra opiniunii publice maghiare prin știrile răsboinice și comentarea lor de către foile coaliției.

În fața încercărilor nereușite ale corifeilor independenți de a dobândi o soluție favorabilă în cestiușa băncii independente, s'a susținut de repetite ori, pentru a documenta că amânarea e pricinuită mai mult de situația unei exterioare critică și că războiul amenințător apasă și asupra cestiușei băncii și o ține în loc cu *vis major*, că numai această imprejurare e cauza, că „voița națională“ n'a putut fi până acum satisfăcută.

Pe când în Viena se dă încă expresiune speranțelor, că toate se vor întoarce înapoi spre pace, printre deputații unguri dela Budapesta se vorbește deja de amânarea dietei din cauza iminentului războiu și de multe altele în legătură cu aceasta. În ce privește cestiușa băncii se afirmă că pentru cazul unui războiu trebuie să rămână în ființă banca austro-ungară și cum este, fiindcă altfel nu se vor putea procura creditele necesare pentru purtarea războiului. Si nici că mai incapse îndoială, că astă este în adevăr. Schimbări astă de mari și radicale, cum ar fi aceea a înființării de bănci naționale independente la

Viena și în Budapesta, nu se pot face în timpuri astă de critice, când monarhia se află în ajunul unui războiu.

Critică situație din afară de mult joacă un mare rol în apreciările ce le face presa coaliției asupra rezultatelor nizuințelor ce le pune guvernul în realizarea postulatelor „națiunii.“ Articolii acestor foi, scriși pentru a liniști opinionea masselor alegătorilor cu privire la merul incet și neroditor al acțiunii guvernului, se sfârșesc în timpul din urmă tot cu refrenul, că în fața situației critice exterioare nu s'a putut face sau dobândi mai mult.

În momentele de față când se pare, că și Kossuth s'a întors dela Viena fără de vr'un rezultat mulțumitor, le este chiar binevenit celor din coaliție a varia tema despre *vis major*, ce apasă asupra mersului negocierilor cu Viena în urma încurcăturilor din Balcani, și nimic nu ar putea să ajute mai mult guvernului de a scăpa din strimtoare decât o eventuală amânare a dietei.

In jurul audienței lui Kossuth. Ziarul »Budapesti Hirlap« este informat că în audiția de alătări a ministrului Kossuth s'a discutat și asupra situației politice exterioare. Același ziar este informat că Maj. Sa a urgănat în față cestiușa *fuziunii* partidelor maghiare, deoarece numai având o majoritate unitară cu un program unitar se poate asigura pentru un timp mai îndelungat liniștea și o activitate parlamentară normală.

La cena comună de eri seara a membrilor partidului independent dep. Hollo a pus lui Kossuth întrebări cu privire la banca independentă. Kossuth a răspuns că timpul actual nu e potrivit pentru a face declarații, atât poate însă spune, că banca independentă se va face.

Din dieta ungară. În ședința de eri a dietei s'a primit după o scurtă desbatere proiectul despre stabilirea contingentului de recruți și în a treia cetire. Mâne proiectele votate vor fi înaintate spre primire casei magnaților.

Deputații maghiari sunt în măsură mare preoccupați de situația externă a monarhiei. Prin culuoare și prin cluburi nu se vorbește da alta, decât de războiul apropiat. În clubul partidului poporul s'a susținut alătări seara că războiul cu Sârbia e imminent și că în scurt dieta va fi amânată.

Legea de emigrare. Din Fiume se anunță, că ministrul Adrassy a convocat pentru astăzi o conferință în care se va lua în desbatere proiectul novei legi pentru emigrări. La această confuzație a fost chemat și locuitorul de guvern al Fiumei, contele Wickenburg.

Când se va întruni parlamentul austriac. Un consiliu de miniștri austriac, înținut alătări, a decis convocarea parlamentului austriac pentru 9 Martie st. n. Dacă străduințele depuse pentru organizarea unei activități normale a parlamentului vor rămâne zadarnice, camera va fi din nou închisă. Încercările partidelor germane, de a forma o coaliție a partidelor parlamentare, n'a avut rezultatul dorit. Deputații poloni și social-democrați s-au declarat contra unei atari coaliționi.

Protocolul înțelegerii austro-turce. Cu prilejul consiliului de ministrii de alătări mare vizir a chemat în cabinetul său pe consilierul de legație austriac, Kolossa, și l'a întărit că consiliul de miniștri a adoptat protocolul și-l va trimite chiar noaptea aceasta Sultanului. Consiliul de miniștri a acceptat protocolul austro-turc cu modificările propuse de Austro-Ungaria. Protocol semnat de consiliul de miniștri se va comunica azi Sultanului și după aceea se va supune și aprobării parlamentului turcesc.

Cum cugetă noul ministru-președinte sărbesc Novacovici asupra conflictului cu Austro-Ungaria se poate vedea din următoarele pasaje ale vorbirii, ce a ținut-o el, în ședință secretă a Scupștinei înainte cu sase săptămâni. El zise atunci: »La congresul din Berlin... poporul slav a fost grozav de pedepsit prin sfârșirea unirei sale. De aceea poporul sărbesc cu armă în mâna trebuie să spună *Europa de ce are trebuintă ca să poată trăi*. Treizeci de ani a fost împiedecat acest popor să trăiască liber, fiindcă Austro-Ungaria a lucrat în tot timpul, ca să facă *din Serbia o provincie a sa economică*. Serbiei nu-i rămâne acumă alta, decât a nizii să se emancipeze și politică de Austro-Ungaria, cum a început să se emancipeze economice. În ziua aceea fatală, când s'a increzut Austro-Ungariei ocuparea Bosniei și a Herțegovinei, Serbia n'a căpătat decât independență formală. Principiul »Balcanul popoarelor balcanice« poate să fie asigurat numai printre *confederatia balcanică*. În programul statului sărbesc trebuie să se ia postulatul, ca *Europa să-i asigure integritatea*, căci exemplul, ce s'a dat cu anexiunea Bosniei și a Herțegovinei ne arată, că și Serbia e expusă unui pericol. Serbia trebuie să răsbasea pedeapsa, ce s'a impus poporului sărbesc prin tractatul dela Berlin (aplauze). Guvernul sărbesc trebuie să respingă compenziunile economice, ce le oferă Serbiei Austro-Ungaria și cari în momentul de față sunt o ofenșă pentru poporul sărbesc (Aplauze). Postulatul nostru înaintea Europei trebuie să fie *autonomia pentru Bosnia și Herțegovina*«.

Inăsprirea crizei balcanice.

lăță cum apreciază organul ministerului de externe austro-ungar »Fremdenblatt« situația gravă produsă prin atitudinea provocătoare a Serbiei:

»Senzul politicei noastre față de hărțuile sărbești, și anume dorința noastră de a menține pacea și răbdarea până la ultima extremitate admisibilă, nu s'a schimbat. Acest fapt este cunoscut în Europa și nu poate fi depărtat din judecata publicului european prin travestiri și presupunerii.

»Ceeace voiește Serbia în realitate nu e nici decum îndoios. Serbia cere azi părți din Bosnia pentru ca pe viitor să pună mâna pe ea întregă. Nu e nici o îndoială că întreaga politică și toate armările Serbiei sunt îndreptate exclusiv în potriva noastră.

»Dacă Serbia e de părere că politica ei trebuie să fie răsboinică și că această politică răsboinică trebuie să fie îndreptată în contra noastră, aceasta singură, Serbia ca stat independent are să o decidă; însă este bine înțeles că *politica Austro-Ungariei trebuie să tragă consecințele pe care orice putere care e gelosă de demnitatea sa proprie le-ar socoli ca necesare și indispensabile*.

»Aceasta va trebui să se ia în considerație la Belgrad și de asemenea măriile puteri nu trebuie să o piardă din vedere.

— »Budapesti Hirlap« publică următoarea declaratie a unei persoane politice distinse austriacă: »Se pare că Austro-Ungaria e în ajunul unui războiu. Dacă Rusia nu se va resgândi în ultimul moment și sub povara grelei răspunderi nu va lăsa Serbia în soartea ei; și dacă Serbia nu se va gândi mai mult la interesele ei proprii la viitorul ei național și la independența ei, decât la interesele dinastiei Karagheorghevici, atunci în primele 10 zile ale lunei Martie corporile 3 și 4 de armată austriace vor intra în Serbia, iar monitoriale de pe Dunare vor bombardă Belgradul.

Atitudinea puterilor.

— Conform știrilor telegrafice din urmă, guvernul francez atât a intervenit la Belgrad pentru menținerea păcii, încât se poate crede că Serbia va inceta cu agitațiile ei în contra Austro-Ungariei. Totul depinde însă și dela atitudinea Austro-Ungariei, dacă aceasta ar face cunoscut că mai repede, care-i sunt concesiunile ce le va acorda Serbiei pe teren economic, după cum a pus în vedere. La Paris se aprobă punctul de vedere al Germaniei, că Puterile să intervină la Belgrad și nu la Viena.

— Președintele Dumei a declarat unui ziarist că, primirea străucită a principelui Ferdinand la Petersburg a fost o demonstrație în contra Austro-Ungariei. Vizita suveranului Bulgariei e o probă că între Rusia și Austro-Ungaria nu există relații cordiale. Bulgaria se va sprijini de aici înainte exclusiv pe Rusia.

— Ziarul parizian »Le Figaro« publică o convorbire cu ambasadorul sărbesc, care spune că orice demers s'ar lua la Belgrad, e de prisos, o tendință răsboinică nu există în Serbia. Articolul mai spune că s'au luat măsuri extraordinare de înarmare însă atitudinea guvernului și a poporului în general e pacnică. La sfârșit spune că Serbia nu urmărește o politică de cucerire, dar că se află în joc existența economică a Serbiei. În urma politicei comerciale, Austria a făcut cu nepuțință viața. Sârbilor.

— Cercurile oficiale și politice din Bulgaria sunt foarte îngrijite de noua fază a conflictului austro-sârb. Ultimele știri primite cu privire la acest conflict, dovedesc că situația e mult mai gravă decât se credea. Cu toate desmiuțările date, Rusia a promis ajutorul său Sârbiei, în caz cănd conflictul ar duce la un războiu.

— La Londra se crede în menținerea păcii din două cauze: Mai întâi, pentru că principala Nichita, care cedase conducerea răsboiului Serbiei, acum a declarat, că vrea mai întâi să vadă ce va hotără conferința europeană. Al doilea, pentru că baronul de Aehrenthal e firm decis, că îndată ce va expira tratatul de comerț cu Serbia, să-i acorde acesteia compensații economice considerabile și să-i dea dreptul ca să transporte produsele ei pe drumurile de fier spre mare în vagoane sigilate. Dar despre compensații teritoriale nici vorbă nu poate fi. Sub nici o condiție Austro-Ungaria nu va acorda nici un petec de pământ, nici Serbiei, nici Muntenegrului. Aceasta să o știe toate puterile, cari vor să facă servicii prietenesti Serbiei. Se mai afirmă că Anglia, Franța și Italia se silesc din răsputeri să colaboreze la menținerea păcii și Rusia nu e răsboinic dispuș. Un punct negru rămâne însă din nenorocire la orizont: antipatia personală ce există între Isvolski și baronul de Aehrenthal.

— Alătării se așteaptă în Antivari soșirea unei corăbii rusești cu arme și munitione destinate pentru Muntenegru.

Noul ministeriu sărbesc.

Noul cabinet sărb. Din Belgrad vine știrea, că cabinetul a fost constituit eri

înainte de prânz. Noii miniștri sunt următorii. Novacovici președinte, Milosavlevici interne, Stoianovici culte, Milovanović externe, Protici finanțele, Pasici lucrările publice, Prodanovici comerțul, Ribară justiția, colonel Marinovici ministrul de răsboiu. Patru miniștri sunt din partidul vechiul radical, iar doi din junii radicali, unul din partidul progresist și unul din partidul național; ministrul de răsboiu e în afară de partid. Trei dintrânsii Pasici, Stoianovici și Novacovici au fost deja prim-miniștri. Din cabinet numai o persoană n'a avut până acum portofoliu. În general cabinetul actual e caracterizat ca foarte puternic, și e primit cu bucurie. Din interiorul țării sosesc multe telegramme de felicitare. Cabinetul se va prezenta înapoi Scupștinei când își va prezenta și programul. Se pregătesc mari manifestații înapoi Scupștinei.

Cabinetul de coaliție Novakovici a fost salutat cu o mare bucurie de către toate cercurile din Capitală. Ziarele mulțumesc Skupștinei și tuturor partidelor politice pentru atitudinea lor patriotică, care a permis ca Serbia să poată apăra interesele poporului sărb. Câteva zile invitat pe cetățeni să facă ovații în Skupștină cu prilejul sedinței de mână, când primul-ministrul d. Novakovici își va face declarația guvernamentală. Stirile publicate de către presa austriacă despre o intervenție rusescă în folosul revendicărilor sărbești stârnesc o mare bucurie. Cercurile politice sunt de părere că diferendul austro-sârb trebuie să fie dezlegat căt de curând, altfel un conflict armat e de neînlăturat. Ziarul «Politica» reproduce discursul primului-ministrul actual, d. Novakovici, din 3 ianuarie în care el a vorbit despre foloasele economice oferite de către Austria Serbiei. Ziarul «Samuprava», spune că formarea cabinetului de coaliție este cel dințai răspuns al Serbiei la atacurile Austriei. După cele ce spune «Mali Jurnal», regele Petru a iertat pe toți ofițerii și subofițerii, care au luat parte la conjurația din Craiova.

Guvernul britanic a insărcinat pe reprezentanții săi din Constantinopol și Sofia să declare guvernelor respective, că Anglia nu va recunoaște regalitatea Bulgariei decât numai după ce va fi consumată și Turcia la acest lucru. — Se anunță din Sofia că sferele politice de acolo sunt foarte abătute, din cauză că se tot întârzie cu recunoașterea independenței Bulgariei de către puteri.

Deputații sărbi-radicali și cestiuane armatei.

In ședința de Mercuri a dietei deputatul sărb radical I. Manoilovici lăudă cuvântul la proiectul pentru stabilirea contingutului de recrută a făcut în numele soților săi de principii unele declarații în legătură cu discursul deputatului Iuliu Maniu. Iată pe scurt ce a zis dep. Manoilovici:

D-l dep. Maniu a relevat punctul de vedere al grupului român cu privire la organizarea de astăzi a armatei. Tin de necesar să desfășur și eu punctul de vedere al partidului sărb-radical. În ce privește cestiuane armatei și noi Sârbi radicali avem programul nostru bine stabilit. Când deputații sărbi radicali au intrat în clubul naționalist, ei au pus condiția, ca în ce privește cestiuanele de drept public să aibă mână liberă. Noi stăm în privința dreptului public pe punctul de vedere al partidului independent (Aprobării vii) Stănd astfel lucrurile Sârbii radicali nu pot de altă parte desconsidera dreptul deputaților români, de a-și desfașura liber și neînfluentați programul lor. Programul sărbilor radicali urgentează desființarea armatei stabile, fiindcă susținerea armatei pretinde jertfe enorme. Astăzi răsboiele se face cu arme economice. Până atunci, până când nu se va putea realiza acest punct al programului, trebuie însă să luăm poziția față de actuala organizație a armatei. Pretindem teritoriul valabil independent (Aprobări) banca independentă maghiară (aprobări) uniunea personală între Ungaria și Austria (aprobări vii) și ca o urmare a acestor postulate organizarea armatei maghiare independente (Aprobări vii și aplaus). Pretindem un rol dominant a limbii maghiare în armată, însă cerem ca să se asigure limbile naționalităților drepturile garantate prin lege.

De încheiere oratorul declară că nu primește proiectul.

Kel. Ertesilă este informat că declaratiile dep. Manoilovici au produs mare resens între deputații naționaliști.

După informațiile acestei foi, clubul naționalist dietal se va ocupa într-o din viitoarele sale întruniri cu cestiuanea dacă în urma declarațiilor lui Manoilovici deputații sărbi-radicali mai pot face parte pe viitor din acest club sau nu.

Monumentul Unirii.

Monumentul Unirii. Un comitet compus din domnii profesori: A. D. Xenopol, P. Bujor și I. Simionescu, au fost luat inițiativa facere unei petiții către d. ministrul de interne, prin care l roagă ca monumentul ce se va ridică în Iași, Piața Unirii, pentru a vecinici mărețul fapt al contopirii ambelor țări surori, să fie așa fel întocmit în cât figura lui Cuza-Vodă să domine tot momentul.

Iată după foile ieșeneacea petiție:

Domnule Ministru! Iașul a primit cu cea mai vie mulțumire știrea, că după propunerea Dv., Camera a votat 300.000 lei pentru a ridică în Iași un monument al Unirii, care să veșnicească acutul de temelie a încheierii statului român.

Cetățenii ieșeni vă roagă respectuos să binevoiți a face ca monumentul să fie așa întepnit, în cât chipul fostului domnitor al României unite, Alexandru Ioan I, să domine tot monumentul. Motivele ce ne fac a vă adresa această rugămintă sunt următoarele:

1. Figura Colonelului Cuza încorporează idea unirii, prin faptul că asupra lui s'au intrunit glasurile unanime ale adunărilor ambelor țări surori, ceea ce ar îndrepăti punerea lui Vodă Cuza singur pe piedestalul monumentului, chiar în cazul când el ar fi rămas omul asupra căruia s'au intrunit toate cugetele, în misarea cea mare de înfrângere ce cuprinse pe fruntași poporului român.

2. Vodă Cuza nu s'a mulțumit însă, numai cu începutul de unire, pe care l putuse realiza printre un act îndrăznet, poporul român în contra dispozițiunilor Convenției de Paris, ci îmbrățișând această idee cu toată energia susținutului său, a adus-o la reala ei îndeplinire, după trei ani de uriașe sfârșări, prin contopirea cameriori, ministeriori și capitalei ambelor țări și schimbarea numelui de Principatele Unite în acel de România.

3. Actul unirii este un act complex, care a pus lung timp pentru a se înfăptui; de când s'a zămisit în mintea Românilor nevoia înmănuncherei vietii lor răzlețe, până la 1862, când Cuza Vodă îi puse pecetea definitivă.

Prin urmare prima fază a realizării acestei mari dorințe a neamului românesc, acea din 1859, în care Cuza Vodă este alături de adunările țărilor române, nu poate fi despărțită de o două fază, realizarea de săvârșită a unirii care este faptul personal, datorită exclusiv stăruințelor îndrătnice ale marelui domnitor român.

4. Insuși Majestatea Sa Regele, în inchinarea caro a făcut-o, la ospătul dat într-o sărbătorirea implinirei de 50 de ani a dela faptul unirii, a spus: «Suntem datori a ne îndrepta gândurile cu adâncă recunoștință atât către luptătorii unirii, cât și către acela care a fost sortit să fie alesul țărilor surori». Prin urmare însuși Majestatea Sa, în dreapta și nepărtinitoarea sa judecată, a adus prinosul recunoștinței pentru mărețul fapt al unirii, în primul loc omului care a intrat în cît Cuza.

Ieșenii vă mai roagă respectuos să binevoiți a dispune ca schița monumentului să fie supusă spre aprobare unui comitet ieșean, compus din reprezentanții tuturor instituțiilor culturale recunoscute de stat și a școlilor din Iași, pentru ca monumentul unirii ce se va ridică în mijlocul Iașului să fie întruparea simțământelor și a cugetărilor cetățenilor asupra mărețului act, pentru care Iașul și Ieșenii și-au sacrificat cele mai scumpe ale lor interese.

„Transilvania“ foia Asociației.

In zilele acestea a apărut primul număr pe Ianuarie—Martie 1909 al „Transilvaniei“, vechiul organ al Asociației noastre, care a împlinit deja 40 ani ai existenței sale. În tot timpul, foia aceasta a servit ca organ oficios al Asociației, fiind condusă și redactată de primi-secretarii ei de pe vremuri. În afară de partea oficială însă ea avea și o parte literară și științifică. La anul 1906 adunarea generală voind înființa o foie poporala, care să poată pătrunde până și în coliba țărănumului, a hotărât ca „Transilvania“ să se mărginească de a publica în viitor numai actele oficioase ale Asociației, înființându-se pe

lîngă ea o deosebită foie poporala. Așa a apărut „Tara noastră“ redactată de nou secretar literar O. Goga. Dar de la după un an această foie având să lupte cu prea multe greutăți, a incetat și urma aceasta să luat în vara trecută hotărâri nouă cu privire la organul de publicitate prevăzut cu statutele „Asociației“.

Iată ce scrie d-l Andrei Bârseanu în precuvântarea către cetitorii a numărului prim al „Transilvaniei“ din anul acesta cu privire la noua dispoziție:

Intrebate de sfat, secțiunile literare-științifice, întruite în 14 și 15 Iulie n. a. c., cu majoritate de glasuri exprimă părerea, că în fața împrejurărilor actuale acțiunea de popularizare să se continue, pe lângă prelegeri, prin „Biblioteca populară“, care pe viitor să apară mai des și în intervale mai regulate, iară pentru susținerea legăturii între membrii de diferite categorii și între conducerea „Asociației“, precum și pentru deșteptarea și hrănirea interesului păturei noastre intelectuale față cu problemele literare și științifice, ce ne privesc îndeosebi pe noi Români, „Transilvania“ să înceapă din nou a apărea ca foie literar-științifică, sub conducere secretarului literar, continând, pe lângă dările de seamă oficioase despre lucrările „Asociației“, diferite tractate și împărtășiri scrise de membrii secțiunilor și de aceia, care ar afla de bine să se asocieze la această lucrare.

Motivele de căpătenie, care au îndemnat pe membrii secțiunilor să se întrunească pe lângă această părere, acceptată după aceea și de Comitetul central și înțără de adunarea generală din Simleu, au fost cu deosebire două, și anume:

a) Membrii secțiunilor întruite au crezut, că nu ar fi lucru potrivit și nici corăspunzător tradițiilor „Asociației“ să se dea părăsirii o foie cu un trecut de aproape 40 de ani, foie, la care au contribuit pe vremuri mulți dintre bărbații cei mai buni și mai de valoare ai neamului nostru din această țeară, și a cărei apariție este intemeiată chiar în prescrierile fundamentale ale însoțirei noastre culturale.

b) Noi Români din această țară nu avem de prezent nici o revistă, care să se ocupe în deosebi cu studii istorice, lingvistice și etnografice, atât de necesare pentru cunoașterea trecutului și prezentului poporului nostru, ci puținul că se produce în această direcție, se imprăștie în coloanele diferitelor zileșe politice, unde se pierde, fără a î se atenționea, ce poate o ar merita, și fără să fie accesibil ori și cui, cum ar fi, dacă să ar concentra într-o singură publicație. Tot astfel se întâmplă și cu materialul de folelor, care deși adunat în multe cazuri cu hărnicie, se publică fără nici un sistem și se sfărâmește, spre cea mai mare părere de rău a specialiștilor, în toate gazetele, pe care le avem.

Între astfel de împrejurări, un organ de publicitate, care să întrunească toate acestea lăzără și care să le dea la lumină după oare-care sisteme, nișă părut foarte de dorit, și un astfel de organ au crezut membrii secțiunilor, că ar putea și „Transilvania“. Si anume „Transilvania“ nișă părut a fi mai potrivită spre acest scop, decât ori și care altă foie, de oarece ea este organul de publicitate al unei societăți, care întrunește aproape pe toți iatelectualii noștrii din țeară întreagă, fără deosebire de trepte sociale și de confesiune, care prin ramificațiile sale extinse asupra tuturor ținuturilor locuite de Români din patrie și care prin secțiile sale literare științifice de o parte ar putea oferi secretarului literar multe materii vrednice de publicat, iar de altă parte i-ar putea da mâna de ajutor la judecarea și contralarea lucrărilor venite din alte părți.

Bine știu, că între scriitorii noștri de astăzi înzadă voru căuta titanii ai științei și ai muncii, ca un Cipariu, ca un Barbu de odinioară; cu toate acestea însă și între noi epigonii văd destui oameni, care ar putea pregăti căte o monografie a comunei de unde sunt, sau unde viețuesc, o monografie familiară sau a unei instituții mai însemnante; cari ar putea da publicitate documente de valoare, păstrate în cine și ce archivă, sau scrise de ale bărbaților noștrii mai de frunte din trecut; cari ar putea aduna numirile topografice din ținuturile lor, sau apoi nume familiare, porecle și numiri relative la diferitele ocupări ale omului nostru din popor, mai deosebite povești, cantece, descărțe, anecdote, proverbe, cimilituri și credințe populare; cari ar putea colecta probe dialeiale și ar face descrieri de porturi, obiceiuri, jocuri și obiecte caracteristice, folosite de poporul nostru; sau cari în fine ar urmări mișcarea noastră literară și științifică și ar face dări de seamă, ori cat de scurte, despre tot ce li-sără părea

vrednic de a se aduce la cunoștința obștei noastre cărturărești.

Sunt lucruri mărunte multe din acestea, recunosc; dar multe măruntimi de acestea la un loc pot face un lucru de preț. Vorba celor vechi, pe care Barițiu și alese de deviză pentru „Transilvania“ sa: *Gutta cavat lapidem non vi, sed saepe cadendo.*

Invităm deci la muncă sub steagul „Asociației“ pe toți, căți se simt destoinici a lucra ceva de folos în aceasta direcție.

Norocul ne-a dat ca conducător în lucrarea noastră literară un om de talent, prețuit în toate părțile și înzestrat cu bun simț în alegerea materiilor destinate a vedea lumina zilei prin tipar.

Să-i dăm cu toții sprijinul de lipsă, spre folosul nostru al tuturor și spre înțărarea prestigiului „Asociației“ noastre.

Iată acum și cuprinsul Nr. I al „Transilvaniei“ pe Ianuarie—Martie 1909:

Andrei Bârseanu: Către cetitorii foli „Transilvania“. Dr. Josif Popovici: Jertfa zidirii la Români. Dr. Ioan Lupaș: Episcopul Gheorghe Daniil Teutsch. A. Banciu: Căteva etimologii populare. * * * Documente istorice. Oct. C. Tăslăuanu: Patru scrisori ale lui T. Cipariu. Gavril Todica: Contribuție la originea basmelor. Aurel Dobrescu: Cronica științifică: Istoria medicinei. Cronica: Numărul Românilor din țările balcanice. — O scrisoare a d-lui Dr. I. Urban Jarnik. — Biblioteci poporale. — O scrisoare a lui Avram Iancu. — Conferințe și seratele „Asociației“, — Aviz. — Cărți nouă. Oct. C. Tăslăuanu: Partea oficială. Extras din procesul verbal al sed. comit. central înținută la 30 Ianuarie 1909. Concurs pentru premiul Andrei Murășan.

STIRILE ZILEI.

— 13 Februarie v.

La închisoare. Curia să ocupă eri cu recursul de nulitate înaintat de d-na Vlad în contra sentinței tribunalului din Deva, prin care a fost condamnată la o lună închisoare de stat. Curia a respins recursul și astfel d-na Vlad va intra în curând în una din temnitele statului.

În favorul Asociației. Primim următoarea informație, ce ne vorbește de o inițiativă laudabilă în interesul „Asociației“ noastre: »Conferența preoțească din tractul Treișcaune, la propunerea preotului Aurel Nistor, a hotărât cu unanimitate, că fiecare preot din tract să fie obligat să se face cel puțin membru ordinar al Asociației și acest decis să fie trimis conferențelor preoțești gr. or. din toate tractele archidiocesei spre a aduce același concluzie.

Moartea starețului mănăstirii Sinaia. Marți, la orele 5 d. a. răposat mitroforul archimandrit, Nifon Popescu, stareț al mănăstirii Sinaia, la Tiberiada, în Palestina. Luna trecută, după ce așistase la horezu micuț principescu Ierusalim, a plecat spre locurile sfinte, în tovarășia arhimandritului Dionisie și a parohului schitului Brebu, din Prahova. Înainte de a părăsi țara, ecumenicul stareț, a încredințat testamentul său, împreună cu un ceasornic ce îl dăruit M. S. Regele Carol, d-lui Al. Gălășescu, și a serviciu la Eforia spitalelor civile, care a și depus și aceste obiecte la tribunalul județului Prahova.

La „Fondul Coriolan Brediceanu“ pentru Masa studentilor au mai intrat dela Bocșa următoarele contribuiri: Dr. Aurel Oprea 10 cor., Ioan Jarcu 10 cor., Dr. Petricu Cornel 5 cor., Dr. Borlovan 3 cor., Ioan Budințan 10 cor., I. Marcu 5 cor., Const. Bulcan 2 cor., Carol Jianu 2 cor., Gh. Mareșescu 2 cor., Dr. Teimer Fedor 6 cor., Coriolan Secoșan 2 cor., Sim. Jivoniu 2 cor., N. N. 1 cor. Cu total 60 Coroane.

Tot la „Fondul Coriolan Brediceanu“ a trimes Stef. Georgevici, econom în Ietar sumă de 5 cor. incasată la jocul miresii cu ocazia nunții sale cu Maria Micu.

Primească marinimoșii donatori cele mai călduroase mulțumiri. Direcția scoalaților medii gr. or. române.

Advocați croați trași în cercetare disciplinară. Ziarele maghiare primesc din Agram stirea că mai mulți advocați croați au solicitat telegrafic pe dep. Iuliu Maniu pentru recentul său discurs rostit în dieta ungură. Din

Romulus I. Papp ne aduce la cunoștință, că și-a deschis cancelaria advocațială în Oradea mare. Tisza Kálman tér Nr. 3.

Reuniunea hotelierilor, bătașilor și caselor din Brașov invită la petrecerea lor, ce se va ține în 3 Martie n. în sala Redutei orașului. Intrarea de persoană 1 cor. 60 b. de familie 3 cor.

Vaporul »Imperatul Traian» în pericol. În ziua de 18 Februarie n., vaporul »Imperatul Traian» a plecat din Constanța, ca de obicei, în cursă spre Constantinopol. Din cauza cărmei defectuoase și a mărcii care era foarte agitată, vasul a plutit în voia întâmplării în largul mării timp de 8 ore. De unde trebuia să ajungă la 11 dimineață în Constantinopole, »Imperatul Traian» a ajuns la 7 oare seara. Dar nici aci el nu a putut acosta, din cauză că, pe drum își pierduse ancora. Vaporul atunci a trebuit să se retragă în larg, unde a stat până dimineață, când marea s'a linșit și când reîntorcându-se a putut acosta. D-l Columb, intendentul vaporului, și-a strivit un deget dela mână, iar un marină, surprins de uriașele valuri, care pătrunseră chiar prin cabină, a fost izbit cu atâtă furie, încât s'a ales cu un picior zdrobit.

Ciocnire de trenuri. Ni se comunică, că eri seara după oarele 10 trenul accelerat de către Budapesta sosind în gara din Brașov s'a ciocnit cu ultimele vagoane ale trenului de Făgăraș, care sosise cu două minute înainte în gară. Spre noroc, ciocnirea n'a fost puternică. Mașina trenului accelerat s'a stricat, iar călătorii s-au ales cu o mică spaimă.

Un bust lui Hașdeu în Câmpina. Dem. T. Stefanescu, primarul orașului Câmpina, a luat inițiativa de a ridică un bust în Câmpina, unde și-a făcut un adăpost pentru bătrânele sale, un loc menit să-și sfărsească în odihnă viața. Aici el a construit, sub misterioasa inspirație spiritistă a ficei sale acel monument de arhitectură, de poezie severă și simbolică, castelul *Iulia Hașdeu*, care va lega numele orașului nostru de istoria culturii românești. Tinem să răspătim dragostea cu care ne-a onorat Hașdeu, tinem să aducem un omagiu maroului om, care și-a închinat viața pe altarul culturii și luminei neamului, și de aceea am luat inițiativa de a-i ridică un bust. Am format un comitet compus din poetul Cinclan Pavilescu, Gh. Dimitrescu, un distins avocat al Stelei Române, care l-a iubit și admirat mult pe Hașdeu, și din mine. Primăria Câmpinei a subscris 500 lei. Vom fițe conferințe, vom da serbare, vom alerga și sărui pentru a strângă fondul necesar acestui bust. De altminteri sculptorul Spaethe ne-a făgăduit că ne va executa acest bust pe prețul cel mai avantajos. Bustul va fi așezat în parcul primăriei.

O invenție importantă. La Paris face acum multă senzație descoperirea așa numitelor »Verre-Soleil«, care aplicate în locul geamurilor la fereastră, au proprietatea de a aduce lumină în gangurile și subsofurile cele mai intunecoase, în care pentru a se putea avea lumină, este nevoie de a se arde gaz sau electricitate. Prin aplicația sticlelor »Verre-Soleil«, până la apusul soarelui, nu mai e nevoie de gaz, electricitate, etc., lumina adusă prin geamuri, fiind exact ca afară.

Duel între un deputat rus și doamna Filozofov. Se anunță din Petersburg, că deputatul Puriskevici a adresat doamnei Filozofov o scrisoare insultătoare, în ceea ce străduințelor acesteia pentru emanciparea femeilor în Rusia. D-na Filozofov l-a provocat la duel pe deputatul puțin galant, și Puriskevici a acceptat duelul. Astfel, lumea va asista acum pentru prima oară, la încrucișarea săbiei între un bărbat și o femeie.

Pentru masa studenților români din Brașov s-au mai făcut următoarele contribuiri:

Cu lista de colectă Nr. 114. (Colecant: Stefan Popoviciu, cl. IV gimn.): Iosif Comanescu, paroh, Dumitru Popp, invățător pensionat, câte 2 corone; Stana Popoviciu, Virgil Pop, paroh, Zaharia Anghel, Stefan Mihai, câte 1 coroană; Sora Comșea Mitrea, negustoră 3 cor., Neculae Siurariu, economist, Ioan Galcă, economist câte 40 bani. Cu total 11 Cor. 80 bani.

Cu lista de colectă. (Colecant Gavril Codrin, cl. V, g.): Ioan Codrin I. Gavrilă, Ioan Ardeu, Ioan Borza câte 2 cor.; Spir-

don Codrin 4 cor.; Nicolae Șerban, Stefan Brădean câte 1 cor. Suma 12 Cor.

Primească generoșii donatori sincerele noastre mulțumite. — *Direcțiunea școalelor medii gr. or. rom. din Brașov.*

Dela petrecerea din Teiuș. Suntem rugați să dăm loc următoarei declarații: »La petrecerea aranjată în 23 crt. de un jidă din Teiuș în șirul aranjerilor figurează și numele subscrizitor. Nu știm cum, dar noi nici când nu ne-am dat învoirea de a ne pune numele nostru în acele invitații, deci declarăm aceasta de o apucătură mărsăvă ovreiască. Dr. Marian Rusan, P. L. Bilea.

O escadră aeriană a armatei engleză. »Standard« scrie că, de doi ani, fac autoritățile militare engleză cercări felurite cu baloane și cu aeroplane. Specialiștii lucrează în taina cea mai desăvârșită, în ținuturi depărtate, pustii și bine păzite. Lucrările, mecanicii, etc. care iau parte, habar n'au unde și locul de experiențe. În Londra îi închipu în vagoane cu ferestre astupate cu perdele groase și nu li-se spune încotro pleacă. Ofițerii și tehnicii pregătesc cadrele escadrei zburătoare. În frunte e locotenentul Billing. Acesta a găsit în Cambridge un loc vîran unde se face un cheu cu șoprurile și atelierele trebuitoare pentru 24 de aeroplane. Această escadră o va primi ca oficială armata engleză. Bani au dat o mulțime de bărbați de frunte.

Dela magistratul orașului Brașov privind spre publicare următoarele: După cum afilăm, ministrul reg. ung. de interne a aprobat atât statutul de canalisare cât și pe cal de scos apele din case și curți. Fiindcă amândouă aceste statute s'au tipărit și sunt de însemnatate deosebită dar mai cu seamă fiindcă statutul acesta din urmă atinge de aprobe interesele proprietarilor de case și alte realități, de aceea e de recomandat, ca fiecare proprietar de casă spre orientare să-și procure aceste statute. Numitele statute se pot căpăta cu 30 fileri în biroul oficiului economic orașenesc. (Strada Aurarilor Nr. 5. II. Ușa 3.)

Filica lui Napoleon III. În Senlis trăia de mai mult timp contesa de Pommiere, recunoscută ca fiică naturală a lui Napoleon III. În timpul din urmă însă contesa nu mai era văzută nicăieri și locuința ei părea pustie. Faptul acesta a atrăs atenția poliției. Doi polițiști, fără însă, au intrat în locuință și au aflat-o pe contesa în mijlocul unei mari murdării, incunjurată de cloțani. În padiment erau risipite bancnote și hârtii de valoare, care reprezentau suma de 150.000 franci. Contesa, deși aproape moartă de foame, s'a opus cu încăpăținare cererii polițiștilor de a mânca. S'a constatat că contesa era cuprinsă de alienație mentală. Ea a fost imediat transportată în ospiciul dela Clermont.

Un candidat de avocat cu praxă bună astăzi, pe lângă condiții favorabile aplicare momentană în cancelaria avocatului Dr. Alexandru Morariu din Elisabetopol (Erzsébetváros.)

Varietăți.

Un explorator norvegian, Roald Munsden care prin anii trecuți a mai făcut o călătorie spre pol, încearcă acum una și mai lungă.

Întenția lui, de altfel, nu este ca să se ducă mai departe decât au putut ajunge alții, ci, prin locurile străbătute până acum, să facă cercetări. Se va folosi de același vapor de care s'a folosit îndrăsneața expediție a lui Nansen.

Pe vapor se va pune morinde pe un timp de 7 ani. Exploratorii socotesc că expediția va dura 5 ani și jumătate, de parte de orice așezare omenească.

*

La 30 Ianuarie Congresul din Washington a votat un credit de 2 milioane și jumătate, destinat pentru construcția de aeroplane și dirigeabile trebuitoare apărării naționale.

Pe de altă parte *World*, marele ziar din Newyork, a oferit un premiu de 50.000 de lei inventatorului, »care va săvârși în navigația aeriană actul paralel călătoriei celei dintâi năi, ajutată de vapor, a lui Fulton«.

In Novembrie 1909 se implinește 100 de ani de când, în prezența unei mulțimi uimite, vasul cu vaporii al lui Fulton străbătu 228 de kilometri prin marea de Hudson.

In Noemvrie viitor se va putea vedea un vas de apă însoțit de mașini săbatoare.

*

Iată o instituție, o școală care desvoală în tinerime spiritul de ordine, de disciplină și de organizare. Sunt în America școli care funcționează ca și niște comune. Elevii din clasele superioare au singuri dreptul de alegători. Ei aleg pentru toată școala un primar, un inspector sanitar, un cassier și un secretar. E un fel de parlament, un fel de consiliu comună în care, ce e drept, nu se discută chestiuni de administrație comună, ci problemele cele mai arzătoare ale filosofiei și, de asemenea, incidentele ivite între școlari. În afară de acest »final« consiliu, fiecare clasă își are tribunalul său pentru judecarea neîntelegerilor dintre colegi.

Dar pe lângă, că această organizație desvoală oarecare însemnate virtuți cetătenesti în vîctorii cetăteni, ea, pe lângă acest joc plăcut *de-a administrația*, menține o adeverărată disciplină în școală și scutește pe directori de a se folosi de mijloace mai puțin norocoase pentru menținerea ordinei și disciplinei în școlile lor.

*

De bunăseamă mișcarea revoluționară din Rusia a găsit și găsește părăsi prietene studente nu numai pentru spiritul umanitar, care domnește prin cercurile tinerimii universitare rusești, ci și din pricina mizeriei care apăsa an de an de arăndul pe mulți dintre studenți.

Astfel pe zidurile universității din Kiev se pot citi afișe de cuprinsul următor: »Camarazi, ajutați-mă! Mi s'au vândut toate lucrurile. Dați-mi putință să agonisesc câteva copeici. Știu să desemnez, să copiez manuscrise, să fac corecturi, să fotografez.» (Urmăză numele și adresa).

Să alt anunț: »Sotia unui student vrea să spele și să calce rufe. Lipsă mare! Dați-mi de lucru, fie-vă milă!«

M.

DIVESE.

Armata sârbească se imparte în armata națională (narodna vojska) și milizia. Armata națională se imparte în trei chemări: cea dintâi cuprinde cadrele permanente și rezerviști lor; a doua și a treia nu au cadre permanente, deci trebuie înjghebate în pripă la vreme de mobilizare; pentru cadrele chemărei a treia și ale milii nu s'a prevăzut aproape nimic. În cele trei chemări stă ori cincă 25 de ani, dela 21 până la 45; în milii, pe de-o parte, de la 18 până la 20 și de la 45 la 50. În armata permanentă slujba e de 2 ani — la pedestrime de regulă numai 1 an și jumătate — și 9 ani în rezervă.

In chemarea a două și a treia și 8 ani. Deși armata în stare de războiu cuprinde 17 contingente (a 13.000 pe an). În chemarea 1-a — 11 ani — 143.000 de înșii; în a doua 78.000, deci în total amândouă chemăriile 221.000. Pentru chemarea 3-a, 104.000 și pentru milii încă pe-atâta, deci la un loc 208.000. Sau la un loc 429.000 de oameni. Socotind însă 14 la sute pierderi prin moarte, putem socoti 122.000 în chemarea 1-a; 66.300 în a două, deci 188.000. Pentru garnizoane și alte slujbe mai trebuie 88.000.

In 1907 s'au întrebuințat 46 de milioane pentru armată, din care 30 pentru 224 de tunuri cu trăgere repede dela Schneider, pentru chemarea întâia, chemarea a două are tunuri Bange de 8 centimetri. Au cheltuit 13 milioane pentru 30.000 de puști Mauser și pentru 50 de milioane de cartușe și pentru prefacerea a 80.000 de puști Koka cu magazine și 3 milioane pentru alte lipsuri ale înarmării.

ULTIME STIRI.

Budapestă, 26 Febr. De două zile circula în Cameră zvonul că sedințele se vor amâna din cauza războiului cu Serbia. La întrebarea unui deputat, Wekerle a declarat azi: »Eu sunt de părere, că parlamentul nu trebuie să se închidă niciodată în cazul unui războiu«.

Belgrad, 26 Febr. Ministrul președinte Novacovici dă cetește unei declarații a guvernului, care zice că nouă cabinet este alcătuit din reprezentanții tuturor partidelor pentru că ceasul de azi impune în mod imperios un acord intern și protecția intereselor sârbești în afară. (Vii aplaus.) Dreptul natural al Serbiei la viață, drept care este confirmat și prin convențiuni internaționale, este combatut astăzi prin forță. Acest drept este convențional numai pentru

că în convențiunile internaționale până acum nu se prevăzuseră toate condițiunile și toate consecințele acestui drept; rădăcinile acestei chestiuni naționale nu pot fi distruse în inima poporului și atâtă vreme că va exista Sârb pe pământ, el va striga: trăiască națunea! trăiască Piemontul sârb! Guvernul, hotărât să se devoteze chestiunii externe și apărării chestiunii sârbești în fața marilor puteri, are nădejdea că se va bucura de tot concursul comun și de prudența tuturor. Guvernul apelează la toți Sârbii ca să-și facă datoria civică să sprijine guvernul în îndeplinirea misiunii sale spre a crea o bază unică pentru un mai bun viitor al Serbiei. (Salve de aplaus entuziaști.) Skupština aclamă cu entuziasm pe regele și guvernul său, precum și pe bozieni și herțegovineni. Președintele adunării Iovanovici propune să se afișeze această declarație. Propunerea este primită în unanimitate cu entuziasm. Skupština trece la ordinea zilei.

Belgrad, 26 Febr. Partidul răsboiului nu e mulțumit cu declarația guvernului și așteaptă una mai energetică.

Berlin, 26 Febr. „Vossische Zeitung“ anunță că plecarea în concediu a ambasadorului austro-ungar din Belgrad s'a făcut în urma unui ordin din partea guvernului său. S'a aflat de către guvernul austriac, că se puse seră la cale atențate contra ambasadorului austriac. Un grup de voluntari hotărâseră să spargă geamurile dela ambasadă și să-l insulte pe Forgach. După alta versiune ar fi fost chiar vorba de un atentat cu bombe. Pentru a salva pe contele Forgach, i-a comunicat acestuia să părăsească postul său.

Dela Librăria „Gazetei“	se pot procura
armătirele cărți literare dela scriitorii noștri de valoare:	Cor
Jorga: „Istoria Românilor în chipuri și i-oane“	2.50
„Gânduri și sfaturi“	1.50
„Neamul românesc în Bucovina“	1.50
„Cuvinte adevărate“	2.50
„Satul și mănăstiri“	2.50
S. Nădejde: „Robia Banului“	2.—
„Patimi“	2.—
Smară: „Corbul cu penile de aur“	2.50
Speranță: Teatrul sătesc „Mirease“	—.50
„Curcanii“	—.50
„Lângă Pa-mânt“	—.50
Tănasescu: „Teatru de școală“	1.—
Stavici: „Manea“	2.50
A. O. Maior: „Biblioteca co-piilor“ vol. I. și II. à	1.80
Elena Farago: „Versuri“	1.50
Holcas: „Năvăliri barbare“	1.—
Cicărlan: „Traiul nostru“	1.50
Iosif și O. Credințe“	1.50
Manolache Holda:	1.50
Iules Brun: „	

Duminică în 28 Februarie st. n. a. c. la 3 aare p. m. se va ține licitație în scris și verbal în localul Școalei Fobeliane a comunei bisericesti „Martinsberg” Strada lungă Nr. 71, pentru arândarea unei părți de pământ, sub Nr. top 10447 în extindere de 19 jugăre, 228 stânjini cuadrați (situate la Ghimbășel lângă fosta moară Heschaimer).

Condițiile de licitație și a contractului se pot vedea la Domnul curator bisericesc Karl Platz, strada lungă Nr. 93.

Brașov, 12 Februarie 1909.

Gustav Schiel,
(4-5.) Prediger.

Nr. 18/1909.

Publicații.

Pentru renovarea și adaptarea bisericii gr. ort. din Riușor protopresb. Făgăraș, să scrie licitație minuendă pe ziua de 15(28) Februarie a. c la 2 oare p. m., carea se va ține în localul școalei noastre confesionale.

Planul și preliminarul de spese, aprobat de Preavenerab. Consistor archidiecesan cu Nr. 12295 Epitr. din 18(31) Octombrie 1908, precum și condițiunile se pot vedea la oficiul parochial.

Doritorii de a lua în întreprindere această lucrare, au să depună vadiu 10% în bani gata sau hârtii de valoare, — după suma preliniată cu 5000 coroane. — Peatra, căramida și năsipurul trebuincioară, le dă comuna bisericească.

Riușor, în 18(31) Ianuarie 1909.

Vincentiu P. Gramă,
peroch.

Samoila Dimboiu,
not.

(4-2.)

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.

Proprietar: Fr. C. A. S. P. A. R. I., Mediaș N. 24 (Ardeal).

Cereți Catalogul prețurilor!

Catalogul conține sérsoiri de recunoștiță din toate părțile țării. Proprietari de vîl, înainte de a comanda, își pot câștiga siguranța verbal sau prin scris la persoanele cunoscute, despuș soliditatea firmei de sus. [951,13-31]

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 26 Februarie 1909

Secură sau greutatesc	Calitatea.	Valuta in Kor. ș
1 H. L.	Grâu cel mai frumos.	18 -
"	Grâu mijlociu . . .	17 -
"	Grâu mai slab . . .	16 -
"	Grâu amestecat . . .	13 -
"	Săcără frumoasă . .	12 -
"	Săcără mijlocie . .	11 -
"	Orz frumos . . .	9 -
"	Orz mijlociu . . .	8 -
"	Ovăs frumos . . .	7 -
"	Ovăs mijlociu . . .	6 -
"	Cucuruz . . .	10 -
"	Mălaiu (meiu) . . .	11 -
"	Măzăre . . .	20 -
"	Linte . . .	22 -
"	Fasole . . .	12 -
"	Semînă de in . . .	20 -
"	Semînă de cânepă . .	16 -
"	Cartofi . . .	2 -
"	Măzăriche . . .	- -
1 kilă	Carne de vită . . .	1 -
"	Carne de porc . . .	1 -
"	Carne de berbecie . .	- -
100 kil.	Săcă de vita prospăt . .	40 -
"	Săcă de vita topit . .	62 -

R. Nr. 20-909

Publicații.

Joi în 4 Martie st. n. a. c. la 11 oare a. m. se vor vinde pe cale de oferte în scris inchise în castelul din Bran următoarele lemnării din revierul pădurilor din Bran:

Prea Stimată Familie!!

Vă rog a lua la cunoștință că, mărindu-mi prăvălia, fiind de present cea mai mare și românească, Vă pot servi cu toate soiurile de manufacțură bună și ieftină, satisfacând toate gusturile. Sub condiția „Solidă” și pe lângă prețurile cele mai moderate: Delinuri franceze, Ștofe moderne, Umbrelute de mademoiselle, cele mai fine cretoane, zefiruri și multe soiuri „Sublime” de pânzături

BOEME.

Pălării, galere, cravate pentru Domni. Tesături, Arniciuri, Bumbăcări și mătăsă de — cusut — cu preț redus.

N.B. Domnisoarele, cari vrean să fie fericite, să procure trusoorile „numai” dela mine.

Cereți și veți afla!

Semnez cu toată stima

Turda, 1909 l. c.

(493,2-3.)

Emil Petricăș,
comerciant.

De bună seamă**cetește acest bun sfat!**

Vesta bună ajunge departe. Această zicală se potrivește și la „Franzbranntwein”, a cărui famă a ajuns și la noi; de aceea vom spune, de ce e atât de iubit acesta.

„Franzbranntwein“ ca păstrătorul vieții!

Fie cineva însurat, fie fără nevoie, e oare bine, ca să aibă la casă un leac, cu care să-și ajute, îndeosebi dacă s copii la casă, dacă are vrăjul durere de cap, ori de stomach. În fiecare familie sunt de aceia, cari nu pot dormi, ori sunt nervoși, au răumat, și doare spinarea, sau se simte slab ori ametește? În astfel de cazuri folosește „Franzbranntwein”, care nu numai întărește mușchii, ci dacă se ține cineva de indrumările date face servicii, cari nu se pot păti cu bani.

Tinerii de multe ori cad jos de muncă, după care vine boala. De aceea e bine, ca cel ce lucră mult dimineață și seara să-și frece membrele, peptul capul cu „Franzbranntwein” și puterile i se înnoea deplin.

„Franzbranntwein” se capătă pretutindeni, dar la cel adevărat pe sticlă și figura unui bărbat.

Se prepară numai în laboratorul chemic al lui „KOSMOS” din GYÖR, de unde se trimite ori unde cu rambursă, ori dacă se plătește înainte 30 fil., 40 fil., 1 și 2 coroane pentru o sticlă. — 10 sticle mici fac 3 coroane.

Cunoști pe cineva, care a foosit „Franzbranntwein”? Oamenii bătrâni intineresc.

Văzută om scribirind de frig? Nu ar trebura, dacă și-ar freca cu emintita medicină. Nu numai frigul, ci și căldura, asudarea o impedează.

La căți oameni nu le poate gura? Dacă însă și-ar elăgi gura în fiecare dimineață și seară cu apă amestecată cu „Franzbranntwein”, gura capătă miros placut, dinții nu se seorbesc, nu capătă omul dureri de stomac.

Si frumusețea părului o susține amintitul medicament. Impedecă căderea părului și încărcătirea de cu vreme.

Ofertele înscrise, timbrate și sigilate cu vadiu de 2% după sumă oferită sunt a se preda până în 4 Martie a. c. D-lui conducător al licitației în castelul din Bran. Se pot preda până în 3 Martie a. c. la 5 oare p. m. și la oficiul silvanal în Brassó.

Condițiile mai detaliate se pot vedea la oficiul silvanal orășenesc în Brassó.

Zărnești, în 15 Februarie 1909.
(507,1-1) Oficiul silvanal orășenesc Zărnești-Brașov.

TIPOGRAFIA**A. Mureșianu**

Grașev. Tergul Inuită Nr. 30.

Acest stabiliment este provădut cu cele mai bune mijloace tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în poziție de a pute executa orice comandă cu promptitudine și acurateță, precum:

IMPRIMATE ARTISTICE

IN AUR, ARGINT SI COLORI.

CARTI DE SCINTA,

LITERATURI SI DIDACTICE.

GRAVURI.**FOLIO PERIODICE.****BILUTE DE VISITĂ**

DEPARTAMENTUL.

PROGRAME ELEGANTE.**BILETE DE LOGODNA SI DE MUNȚĂ**

DEPUȚ DORINȚA SI IN COLORI.

ANUNȚURI SI ZĂRURI.**REGISTRE SI IMPRIMATE**

PENTRU TOȚE SPECIILE DE SERVICII.

BILANTURĂ.

Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.

Cuvinte, în toată marimea.

TARIFFE COMERCIALE,

INDUSTRIALE de HOTELURI

SI RESTAURANTE.

PRETURI-CURENTE SI DIVERSE**BILETE DE INMORMENTARI.**

Comandele eventuale se primesc în bioul tipografiei, Brașov Tergul Inuită Nr. 30, în etajul, îndărăpt în curte. — Prețurile moderate.

Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREŞIANU, Brașov.